

تملک اراضی

توسط دولت و شهرداری‌ها

تألیف

دکتر سید محمد طباطبائی نژاد

دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

سید محمد مصطفی حسینی کاشانی

فهرست مطالب

۱۳.....	۱. مقدمه
۲۰.....	۲-۱. الزامات اساسی در تملک
۲۰.....	۲-۱-۱. کارآمدی
۲۱.....	۲-۱-۲. توجه به ماهیت رابطه دولت و مردم
۲۳.....	۲-۱-۳. حداقل سازی هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی تملک
۲۴.....	۲-۱-۴. وحدت رویه
۲۵.....	۲-۱-۵. بررسی تطبیقی
۲۷.....	۲. کلیات
۲۸.....	۲-۱. اصول و قواعد کلی
۲۸.....	۲-۱-۱. محدوده اعمال
۳۰.....	۲-۱-۲. شرط اعمال قانون
۳۰.....	۲-۱-۳. هدف قانون
۳۰.....	۲-۲. تعاریف و اصول تفسیر
۳۱.....	۲-۲-۱. تملک اراضی
۳۱.....	۲-۲-۱-۱. بررسی تطبیقی
۳۲.....	۲-۲-۱-۲. منافع عمومی (هدف عمومی)
۳۴.....	۲-۲-۱-۲-۱. بررسی تطبیقی

۶ □ تملک اراضی توسط دولت و شهرداری‌ها

۳۸.....	۳-۲-۲	۳. مقام تصویب طرح
۴۲.....	۲-۲-۳-۱. بررسی تطبیقی	
۴۲.....	۲-۲-۴. محدوده شهر	
۴۳.....	۲-۲-۵. تملک	
۴۵.....	۲-۲-۶. اراضی و املاک	
۴۵.....	۲-۲-۷-۱. بررسی تطبیقی	
۴۵.....	۲-۲-۷-۷. طرح	
۵۱.....	۲-۲-۷-۱-۱. رابطه طرح و کاربری	
۵۳.....	۲-۲-۷-۲-۲. رابطه طرح و تملک	
۵۴.....	۲-۲-۷-۳- بررسی تطبیقی	
۵۵.....	۲-۲-۸- مالک	
۷۹.....	۲-۲-۹- سایر ذی نفعان	
۷۲.....	۲-۲-۹-۱- حق زارعنه	
۷۴.....	۲-۲-۹-۲- حق مرتهن	
۷۵.....	۲-۲-۹-۳- تعارضات منافع صاحبان حقوق	
۷۶.....	۲-۲-۹-۴- بررسی تطبیقی	
۷۸.....	۲-۲-۱۰- قیمت عادله	
۷۹.....	۲-۳-۳- اصول حاکم بر تفسیر قانون	
۷۹.....	۲-۳-۳-۱- اصول کلی تملک	
۷۹.....	۲-۳-۳-۱-۱- اصل استثنای بودن تملک	
۸۰.....	۲-۳-۳-۱-۱-۱-۱- بررسی تطبیقی	
۸۱.....	۲-۳-۳-۱-۱-۲- اصل تمرکز	
۸۳.....	۲-۳-۱-۳-۳- اصل رعایت تشریفات	
۸۵.....	۲-۳-۱-۳-۱-۱- بررسی تطبیقی	
۸۶.....	۲-۳-۱-۳-۱-۴- اصل جبران کامل خسارت	
۹۱.....	۲-۳-۱-۳-۱-۴-۱- بررسی تطبیقی	
۹۴.....	۲-۴-۴- اهداف دولت در تملک اراضی	

۷ فهرست مطالب

۹۵.....	۱-۴-۲
۹۸.....	۱-۴-۲
۹۹.....	۲-۴-۲
۱۰۰.....	۳-۴-۲
۱۰۱.....	۴-۴-۲
۱۰۴.....	۵-۴-۲
۱۰۴.....	۱-۵-۴-۲
۱۰۶.....	۲-۵-۴-۲
۱۰۶.....	۳-۵-۴-۲
۱۰۶.....	۴-۵-۴-۲
۱۰۷.....	۵-۵-۴-۲
۱۰۹.....	آیین سلب مالکیت.۳
۱۱۰.....	۱-۳
۱۱۱.....	۲-۳
۱۱۱.....	۱-۲-۳
۱۱۲.....	۲-۲-۳
۱۱۳.....	۳-۲-۳
۱۱۵.....	۱-۳-۲-۳
۱۱۸.....	۴-۲-۳
۱۲۰.....	۱-۴-۲-۳
۱۲۰.....	۵-۲-۳
۱۲۳.....	۱-۵-۲-۳
۱۲۳.....	۶-۲-۳
۱۳۷.....	۱-۶-۲-۳
۱۳۷.....	۷-۲-۳
۱۳۸.....	۸-۲-۳

۸ تملک اراضی توسط دولت و شهرداری‌ها

۱۴۰.....	۹-۲-۳
۱۴۰. تملک کلی و تملک جزئی	۹-۲-۳
۱۴۱.....	۳-۳
۱۴۱. اطلاع رسانی طرح	۳-۳
۱۴۴.....	۱-۳-۳
۱۴۶.....	۲-۳-۳
۱۴۶. محتوای اعلامیه	۲-۳-۳
۱۴۶. زمان اعلام طرح	۳-۳-۳
۱۴۷.....	۳-۳
۱۴۷. نحوه انتشار	۳-۳
۱۴۸.....	۳-۳-۳
۱۴۸. تاریخ انتشار	۳-۳
۱۴۸.....	۴-۳
۱۴۸. ارزیابی و غرامت	۴-۳
۱۴۹.....	۱-۴-۳
۱۴۹. روش‌های ارزیابی	۱-۴-۳
۱۵۰.....	۱-۴-۳
۱۵۰. بررسی تطبیقی	۱-۴-۳
۱۵۴.....	۲-۴-۳
۱۵۴. قیمت عادله در تملک جزئی	۲-۴-۳
۱۵۴.....	۳-۴-۳
۱۵۴. خسارات	۳-۴-۳
۱۰۰.....	۱-۳-۴-۳
۱۰۰. بررسی تطبیقی	۱-۳-۴-۳
۱۰۷.....	۴-۴-۳
۱۰۷. حق کسب و پیشه	۴-۴-۳
۱۰۷.....	۵-۴-۳
۱۰۷. حق انتفاع	۵-۴-۳
۱۶۲.....	۱-۵-۴-۳
۱۶۲. بررسی تطبیقی	۱-۵-۴-۳
۱۶۲.....	۶-۴-۳
۱۶۲. تأثیر طرح بر قیمت	۶-۴-۳
۱۶۴.....	۷-۴-۳
۱۶۴. زمان ارزیابی	۷-۴-۳
۱۶۶.....	۱-۷-۴-۳
۱۶۶. بررسی تطبیقی	۱-۷-۴-۳
۱۶۷.....	۸-۴-۳
۱۶۷. اعتراض به ارزیابی	۸-۴-۳
۱۶۷.....	۱-۸-۴-۳
۱۶۷. بررسی تطبیقی	۱-۸-۴-۳
۱۶۸.....	۹-۴-۳
۱۶۸. نوع غرامت	۹-۴-۳
۱۷۹.....	۱-۹-۴-۳
۱۷۹. بررسی تطبیقی	۱-۹-۴-۳
۱۷۰.....	۱۰-۴-۳
۱۷۰. نحوه و زمان پرداخت	۱۰-۴-۳
۱۷۲.....	۱۱-۴-۳
۱۷۲. تملک بدون پرداخت غرامت	۱۱-۴-۳
۱۷۳.....	۱۲-۴-۳
۱۷۳. محدودیت‌های زمانی	۱۲-۴-۳
۱۷۵.....	۱۲-۴-۳
۱۷۵. بررسی تطبیقی	۱۲-۴-۳

۹ فهرست مطالب

۱۷۶.....	۳-۵. نظارت دستگاه قضایی و سایر مراجع بر طرح
۱۷۸.....	۳-۱-۵. بررسی تطبیقی
۱۸۲.....	۳-۶. صلاحیت
۱۹۳.....	۴. بررسی دو نمونه عملی
۱۹۴.....	۴-۱. الزام شهرداری به صدور پروانه ساختمانی در خصوص املاک واقع در طرح
۱۹۴.....	۴-۱-۱. مشخصات رأی
۱۹۴.....	۴-۱-۲. خلاصه پرونده
۱۹۴.....	۴-۱-۳. شرح و تبیین دعوا
۲۰۳.....	۴-۱-۴. کلید واژگان و توضیح آنها
۲۰۳.....	۴-۱-۴-۱. پروانه ساختمانی
۲۰۳.....	۱. تعریف پروانه ساختمانی
۲۰۳.....	۲. مراحل گرفتن پروانه ساختمان یا شناسنامه ساختمان
۲۰۶.....	۳. رسیدگی به تخلفات
۲۰۶.....	۴. انواع تخلفات ساختمانی
۲۰۷.....	۴-۱-۴-۲. گواهی پایان کار
۲۰۷.....	۱. تعریف پایان کار
۲۰۹.....	۲. نکات مهم در خصوص پایان کار ساختمان
۲۱۰.....	۳. مراحل اخذ پایان کار ساختمان
۲۱۰.....	۴-۱-۴-۳. مجوز تخریب و نوسازی
۲۱۱.....	۱. تخریب بنا نیاز به پروانه ساختمانی دارد
۲۱۱.....	۲. مدارک مورد نیاز برای تخریب و نوسازی
۲۱۲.....	۴-۱-۴-۴. طرح تفصیلی و طرح جامع
۲۱۲.....	۱. طرح تفصیلی
۲۱۳.....	۲. طرح جامع
۲۱۴.....	۴-۱-۴-۵. پنه حفاظت سبز و باز، پنه G
۲۱۶.....	۴-۱-۴-۶. تغییر کاربری

۱۰ تملک اراضی توسط دولت و شهرداری‌ها

۱. تعریف تغییر کاربری.....	۲۱۶
۲. نکات قابل توجه در تغییر کاربری.....	۲۱۶
۳. ضمانت اجرای عدم تغییر کاربری.....	۲۱۸
۴-۱-۷. قوانین و قواعد آمره.....	۲۲۱
۱. قانون آمره.....	۲۲۱
۲. قانون تکمیلی (=تعویضی =تفسیری).....	۲۲۱
۳. معیار تشخیص آمره بودن قانون.....	۲۲۲
۴. اصل بر آمره بودن است یا تکمیلی بودن؟.....	۲۲۳
۴-۱-۸. حقوق مالکانه.....	۲۲۳
۱-احترام به مالکیت.....	۲۲۳
۲-مقررات شهرسازی.....	۲۲۵
۳-تضمين اجرای مقررات شهرسازی.....	۲۲۵
۴-حق ارتفاق متقابل.....	۲۲۶
۵-ضمانت اجرای مقررات شهرسازی.....	۲۲۶
۴-۱-۹. قاعده لاضر.....	۲۲۸
۱. مدارک و مستندات قاعده.....	۲۲۹
۲. متن حدیث لاضر.....	۲۳۴
۳. مفاد حدیث.....	۲۳۵
۴-۱-۱۰. واحد اجرای احکام دیوان عدالت اداری.....	۲۳۸
۴-۲. حکم بر محکومیت خوانده (شهرداری) به پرداخت بهای ملک (اصل خواسته) و رد خواسته مطالبه اجرت المثل ایام تصرف.....	۲۴۳
۴-۲-۱. مشخصات رأی.....	۲۴۳
۴-۲-۲. خلاصه پرونده.....	۲۴۴
۴-۲-۳. شرح و تبیین دعوا.....	۲۴۴
۴-۲-۴. واژگان کلیدی.....	۲۵۰
۴-۲-۵. رهن.....	۲۵۰
الف. ویژگی‌ها و خصایص عقد رهن.....	۲۵۱

فهرست مطالب ۱۱

۲۵۲.....	ب. شرایط ضمن عقد رهن
۲۵۴.....	ج. استیفای طلب از عین مرهونه
۲۵۵.....	د. بررسی ماده ۷۹۳ قانون مدنی
۲۵۶.....	۴-۲-۴. خسارات دادرسی
۲۵۷.....	الف. ارکان مطالبه خسارت
۲۵۷.....	ب. مبنای تحمیل خسارت دادرسی به محکوم عليه
۲۵۸.....	۴-۲-۴-۳. لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت (مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷)
۲۶۰.....	۴-۲-۴-۴. ملک مشاعی
۲۶۱.....	الف. فروش ملک مشاع
۲۶۱.....	ب. اختلاف درمورد ملک مشاع
۲۶۲.....	۴-۲-۴-۵. قرار عدم استماع دعوی
۲۶۵.....	۴-۲-۴-۶. کارشناس مرضی الطرفین
۲۶۵.....	۴-۲-۴-۵. نقد و تحلیل رأی
۲۶۹.....	فهرست منابع و مأخذ